

Dosarul nr. 2ra-1683/2020

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (jud. E.Bolocan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.I.Secieru, Iu.Cotruță, V.Mihaila)

DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Ghețiu Ilarion, reprezentat de avocatul Secui Silvia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghețiu Ilarion împotriva Mariei Lungu, copârât Întreprinderea Mixtă „Gospodăria comunal-locativă Călărași” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin inundarea apartamentului, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 24 mai 2018 Ghețiu Ilarion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Lungu cu privire la încasarea sumei de 23 993 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că deține în proprietate privată apartamentul nr.XXXXX, precum și că, din cauza problemelor de sănătate, reclamantul locuiește la țară, dar în acest apartament locuiește sora sa, Ghețiu Liuba împreună cu fiica minoră Ghețiu Ana.

A relatat că, pârâta Lungu Maria locuiește în același bloc la etajul superior, apartament cu nr.XXXXX situat deasupra apartamentului său.

A argumentat că, din spusele pârâtei, la 17 aprilie 2018 a efectuat careva reparații la o țeavă din apartament, din neglijență totală nu a deconectat întreaga rețea de apă a blocului, în rezultatul scurgerilor abundente de apă, fiindu-i astfel inundat apartamentul în întregime.

A susținut că, în acel moment în apartament era sora sa Ghețiu Liuba cu copilul de un an, care s-au trezit în timpul somnului, în timpul când a început să curgea apă, au alertat imediat responsabilii de la Gospodăria Comunal Locativă care de urgență s-au deplasat la fața locului și au închis rețeaua cu apă, tot atunci sora a anunțat și reprezentanții Primăriei și Inspectoratul de Poliție Călărași.

A afirmat că în urma inundației au fost umeziți complet pereții apartamentului, deteriorat tavanul din gipso-carton din baie, bucătărie, salon, s-a defectat rețeaua de electricitate (prize, întrerupătoare, lustre), au fost deteriorate ușile. Din cauza acestor daune sora sa împreună cu copilul au fost nevoite pentru o perioadă de 2 săptămâni să închirieze un alt apartament până s-a uscat rețeaua de electricitate pentru a putea fi conectată, în total costul tuturor remedierilor sunt estimate la suma de 23 993 (douăzeci și trei mii nouă sute nouăzeci și trei) lei.

A indicat că, faptele menționate au fost inspectate prin procesul-verbal al ședinței comisiei privind inundația apartamentului nr.60 din cadrul Primăriei Călărași la data de 17.04.2018.

A relatat că, s-a adresat cu solicitări în formă verbală către Lungu Maria privind soluționarea prezentului litigiu pe cale amiabilă, dar pârâta refuză, ulterior s-a adresat către acesta cu cerere scrisă, însă, până în prezent, nu a primit un răspuns privind restituirea sumelor invocate mai sus.

Prin încheierea prorocolară, Judecătoria Strășeni, sediul Călărași a atras în proces Întreprinderea Municipală „Gospodăria Comunal-Locativă Călărași” în calitate de copârât.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ghețiu Ilarion și de reprezentantul acestuia avocatul Secui Silvia și s-a menținut hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

La 11 mai 2020 și respectiv la 25 mai 2020 Ghețiu Ilarion, reprezentat de avocatul Secui Silvia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că, soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului. Mai mult ca atât instanța de apel a ignorat prevederile art. 1398, 1413, 1416, 1422, 1423, 1424 din Codul civil, precum și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 09 din 09.10.2006 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral.

Menționează Ghețiu Ilarion, reprezentat de avocatul Secui Silvia că au fost încălcate normele de drept material și procedural conform art.432 alin. (2) și c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 09 decembrie 2020 a considerat recursul declarat de Ghețiu Ilarion, reprezentat de avocatul Secui Silvia admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu articolul 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârilor atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că în conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau anormelor de drept procedural.

Conform art.432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Esența art.432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile în acord cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În speță, Colegiul reține că, Ghețiu Ilarion este proprietarul bunului imobil nr.XXXXX, dobândit în temeiul contractului de vânzare – cumpărare din 30 martie 2012, și înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 29 martie 2012 (f. d. 7-10).

Bunul imobil menționat mai sus este învecinat cu apartamentul nr.XXXXX, aflat în proprietatea, posesia și folosința Mariei Lungu.

Totodată, la 08 octombrie 2013 între ÎM ”Gospodăria Comunală Locativă Călărași” ca furnizor și Lungu Maria ca consumator, a fost încheiat contractul nr.

904 de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate privind condițiile de furnizare a apei și recepționare a apelor uzate pe adresa or. XXXXX (f.d.30-32).

În același timp, actele cauzei denotă că, conform procesului verbal al ședinței Comisiei formate de administrația publică locală a or. Călărași din 17 aprilie 2018 pentru examinarea inundației apartamentului nr. XXXXX, din cauza scurgerii de apă din ap. XXXXX, proprietar Lungu Maria, s-a constatat că a fost inundat apartamentul nr. XXXXX, fiind deteriorat peretele și tavanul din ghips-carton din baie, salon și bucătărie, au fost deteriorate ușile, aproximativ 36 m.p., a fost afectată și rețeaua de electricitate (f. d. 11), prin urmare prejudiciul material cauzat constituind suma de 23 993 lei.

Astfel, la 24 mai 2018 Ghețiu Ilarion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Lungu cu privire la încasarea sumei de 23 993 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prin hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul Călărași acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel, judecând pricina în ordine de apel, prin decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a respins apelul declarat de Ghețiu Ilarion și de reprezentantul acestuia avocatul Secui Silvia și a menținut hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul Călărași.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că conform art. 2022 alin. (1) din Codul civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

Instanța de apel a menționat că prin prisma normelor de drept enunțate supra, instanța de fond corect a reliefat că, în speță nu sânt întrunite temeiurile de tragere a Mariei Lungu la răspundere delictuală pentru prejudiciul cauzat bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate lui Ghețiu Ilarion și anume, nu a fost constatat și demonstrat faptul comiterii faptei prejudiciabile de către Lungu Maria, precum și legătura causală dintre acțiunile și inacțiunile persoanei și urmările prejudiciabile survenite în rezultatul scurgerii de apă în bunul imobil situat în or.Călărași, str.Bojole 43, aflat în proprietatea lui Ghețiu Ilarion.

Instanța de apel a indicat că deși în procesul verbal al ședinței Comisiei formate de administrația publică locală a or.XXXXX la 17 aprilie 2018 pentru examinarea inundației survenite în apartamentul nr. XXXXX a fost constatat că, din cauza scurgerii de apă din ap. XXXXX a fost inundat apartamentul apartamentul nr. XXXXX, fiind deteriorat peretele și tavanul din ghips-carton din baie, salon și bucătărie, au fost deteriorate ușile, aproximativ 36 m.p., a fost afectată și rețeaua de electricitate, circumstanțele au fost examinate unilateral cu cercetare la fața locului doar în apartamentul nr. XXXXX.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, nu a fost cercetat ap.XXXXX aflat în proprietatea Mariei Lungu și respectiv, nu au fost elucidate circumstanțele în care a survenit scurgerea apei și nemijlocit cauza inundării apartamentului vecin aflat în proprietatea lui Ghețiu Ilarion.

Pe cale de consecință, instanța de apel a considerat nefondate și pretențiile cu privire la recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate la actele pricinii.

De asemenea, Colegiul lărgit consideră că instanțele inferioare corect s-au pronunțat asupra respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral și în această parte a emis o concluzie legală, însă în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, au interpretat eronat normele de drept material reieșind din următoarele.

Conform art. 14 alin. (1) și (2) Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Iar, conform art. 1398 alin. (1) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1416 alin. (1) și (2) Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărîre diferită de cererea păgubitului numai din motive întemeiate.

Instanța de judecată, adoptînd hotărîre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

Conform art. 1422 alin. (1) Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art. 1413 Cod Civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

În speță, instanța de recurs a constatat, că Ghețiu Ilarion este proprietarul apartamentului nr. XXXXX, iar Lungu Maria este proprietara apartamentului XXXXX. Din actele cauzei rezultă că apartamentul reclamantului a fost inundat prin scurgere din apartamentul pârâtei.

Faptul inundării a fost confirmat prin procesul verbal al ședinței Comisiei formate de administrația publică locală a or. XXXXX la 17 aprilie 2018 pentru examinarea inundației survenite în apartamentul nr. XXXXX prin care a fost constatat că, din cauza scurgerii de apă din ap. XXXXX a fost inundat

apartamentul nr. XXXXX, fiind deteriorat peretele și tavanul din ghips-carton din baie, salon și bucatărie, au fost deteriorate ușile, aproximativ 36 m.p., a fost afectată și rețeaua de electricitate.

Totodată, prin procesul verbal menționat mai sus s-a propus ca persoana vinovată de inundarea apartamentului nr. XXXXX să restituie toate pagubele materiale prin acte confirmative și să facă reparație în apartamentul menționat mai sus, pe cale amiabilă, în caz contrar proprietarul este în drept să apeleze în instanța de judecată, pentru restituirea pagubelor în urma inundării.

Argumentul instanței de apel precum că nu a fost cercetat ap. XXXXX aflat în proprietatea Mariei Lungu și respectiv, nu au fost elucidate circumstanțele în care a survenit scurgerea apei și nemijlocit cauza inundării apartamentului vecin aflat în proprietatea lui Ghețiu Ilarion, nu poate servi temei de respingere a acțiunii, ori răspunderea proprietarului apartamentului nr. XXXXX survine în baza art. 1413 Cod Civil.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin scurgerea din construcție este o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția posesorului construcției. Posesorul nu poate înlătura răspunderea, dovedind că a luat toate măsurile pentru evitarea scurgerii din construcție. Posesorul se poate exonera de răspundere probând existența unor cauze străine, care au dus la cauzarea prejudiciului și anume forța majoră sau vina persoanei prejudiciate. Lungu Maria, proprietarul apartamentului nr. XXXXX nu a demonstrat prezența acestor două condiții, care ar exonera-o de răspundere materială.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit constată legătura de cauzalitate dintre faptul scurgerii de apă din ap. XXXXX și deteriorării apartamentului nr. XXXXX, ce a dus la cauzarea daunelor materiale conform probelor anexate în sumă de 23 993 de lei.

Prin urmare, Colegiul civil consideră că cerințele reclamantului privind răspunderea Mariei Lungu pentru prejudiciu cauzat de daune prin inundație sunt întemeiate prin prisma art. 1413 Cod Civil.

În partea încasării prejudiciului moral, instanța de recurs menționează că corect instanțele inferioare au respins acțiunea, deoarece nu este stabilită posibilitatea încasării prejudiciului moral pentru astfel de situații, iar eventualul prejudiciu cauzat lui Ghețiu Ilarion nu a fost probat. Or, prejudiciul moral poate fi reparat numai în cazul în care repararea acestuia este expres prevăzută de lege.

La caz, art.1413 Cod civil nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral. Prin urmare, prevederile acestei norme nu sânt aplicabile raportului juridic litigios privind repararea prejudiciului moral, mai mult, art. 1422 alin. (1) al Codului civil stipulează că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept

enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În ce privește încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil menționează că Ghețiu Ilarion a achitat taxa de stat în sumă de 776,44 de lei conform ordinului de încasare nr.TK7H-H100 din 08 noiembrie 2018 (f.d.57) și cheltuieli pentru asistență juridică acordată în sumă de 2500 de lei, conform bonului de plată seria WL nr.737824 din 05 iulie 2019 (f.d.90).

Prin urmare, instanța de recurs reține prevederile art. art.94 alin.(1) și art.96 CPC, care prevede că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată, precum și cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, urmează a fi încasat de la Lungu Maria în beneficiul lui Ghețiu Ilarion suma de 2 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru asistență juridică și suma de 776, 44 de lei cu titlu de cheltuieli pentru plata taxei de stat, iar în total suma de 3267 de lei.

Reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 și parțial hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată și în această parte a emite o nouă hotărâre de admitere a acestei pretenții, în rest hotărârea primei instanțe și decizia curții de apel de menținut.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ghețiu Ilarion, reprezentat de avocatul Secui Silvia.

Se casează parțial decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghețiu Ilarion împotriva Mariei Lungu, copârât Întreprinderea Mixtă „Gospodăria comunal-locativă Călărași” cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin inundarea apartamentului, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin inundație, a cheltuielilor de judecată și în această parte se emite o nouă hotărâre prin care:

Se încasează de la Lungu Maria în beneficiul lui Ghețiu Ilarion suma de 23 993 (douăzeci și trei mii nouă sute nouăzeci și trei) de lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2500 (două mii cinci sute) de lei și suma de 776, 44 (șapte sute șaptezeci și șase, patruzeci și patru) de lei cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de apel, iar în total suma de 27 269 (douăzeci și șapte lei două sute șaiszeci și nouă) de lei.

În rest decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Iurie Bejenaru